

1983. évi 14. törvényerejű rendelet

az új növényfajták oltalmára létesült Nemzetközi Egyezmény kihirdetéséről¹

Hatályos: 2011. 01. 01. –

(A Magyar Népköztársaság csatlakozási okiratának letétbe helyezése az új növényfajták oltalmára létesült Nemzetközi Egyezmény alapján létrejött Unió főtitkáránál Genfben az 1983. évi március hó 16. napján megtörtént. Az Egyezmény a Magyar Népköztársaság vonatkozásában az 1983. évi április hó 16. napján lépett hatályba.)

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa az új növényfajták oltalmára Párizsban az 1961. évi december hó 2. napján létesült, Genfben az 1972. évi november hó 10. napján és az 1978. évi október hó 23. napján felülvizsgált Nemzetközi Egyezményt e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. § Az Egyezmény hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

Az új növényfajták oltalmára Párizsban az 1961. évi december hó 2. napján létesült, Genfben az 1972. évi november hó 10. napján és az 1978. évi október hó 23. napján felülvizsgált Nemzetközi Egyezmény

A Szerződő Felek,

abból a megfontolásból kiindulva, hogy az új növényfajták oltalmáról szóló 1961. december 2-i Nemzetközi Egyezmény, amelyet az 1972. november 10-i kiegészítő szöveg módosított, értékes eszköznek bizonyult a nemesítők jogainak oltalmával kapcsolatos nemzetközi együttműködés szempontjából,

újból megerősítve az Egyezmény preambulumban foglalt alapelveket, melyek szerint

a) meg vannak győződve annak jelentőségéről az új növényfajták oltalmával kapcsolatban nem csupán a mezőgazdaságnak területükön való fejlesztése, hanem a nemesítők érdekeinek megóvása szempontjából is,

b) tudatában vannak azoknak a sajátos problémáknak, melyek a nemesítők jogainak elismerésével és oltalmával kapcsolatban jelentkeznek, és főként azoknak a korlátozásoknak, melyeket a közérdek követelményei az említett jogok szabad gyakorlásával szemben támaszthatnak,

c) nagymértékben kíváncsiak tartják, hogy ezeket a problémákat, melyeknek igen sok állam jogosan tulajdonít fontosságot, ezen államok mindegyike egységes és világosan meghatározott elvek szerint oldja meg,

abból a megfontolásból, hogy a nemesítők jogai oltalmának gondolata általánosan elfogadott sok olyan államban, amely még nem csatlakozott az Egyezményhez,

abból a megfontolásból, hogy az Egyezmény bizonyos módosításai szükségesek annak megkönnyítése végett, hogy ezek az államok csatlakozzanak az Egyezményhez,

abból a megfontolásból, hogy az Egyezmény által létrehozott Unió igazgatására vonatkozó egyes rendelkezések a tapasztalatok alapján módosításra szorulnak,

abból a megfontolásból, hogy ezek a célkitűzések a legjobban az Egyezmény módosításával érhetők el, megállapodtak az alábbiakban:

1. cikk

*Az Egyezmény célja;
Unió létrehozása; az Unió székhelye*

(1) Az Egyezmény célja, hogy elismerje és biztosítsa az új növényfajta nemesítőjének, illetőleg jogutódjának (a továbbiakban: nemesítő) jogát az alábbiakban meghatározott feltételek mellett.

(2) A jelen Egyezményben részes államok (a továbbiakban: „uniós tagállamok”) az új növényfajták oltalmára Uniót alkotnak.

(3) Az Unió és állandó szerveinek székhelye Genf.

2. cikk

(1) Az uniós tagállamok a jelen Egyezményben meghatározott nemesítői jogot akár sajátos oltalmi forma, akár szabadalom megadásával ismerhetik el. Mindazonáltal az az uniós tagállam, melynek hazai jogszabályai az oltalom mindkét formáját lehetővé teszik, ugyanarra a növényteni nemzetségre vagy fajra csak az egyiket írhatja elő.

(2) Az uniós tagállamok mindegyike korlátozhatja a jelen Egyezmény alkalmazását egy adott növényteni nemzetség vagy faj keretein belül olyan fajtákra, melyeknek szaporítása vagy újraelőállításuk valamely sajátos módon történik, vagy egy bizonyos végfelhasználásra.

3. cikk

Egyenlő elbánás; viszonyosság

(1) Az a természetes vagy jogi személy, akinek lakhelye, illetőleg amelynek bejegyzett telephelye az egyik uniós tagállamban van, az Unió többi tagállamában nemesítői jogának elismerése és oltalma tekintetében – a jelen Egyezményben külön biztosított jogok sérelme nélkül – ugyanolyan elbánásban részesül, mint amilyenben az illető állam saját állampolgárait a jelenben vagy a jövőben részesíti, feltéve, hogy az említett személyek teljesítik a belföldiekre előírt feltételeket és alakiságokat.

(2) Ugyanez a jog megilleti az uniós tagállamok azon állampolgárait is, akik valamely uniós tagállam területén sem lakhellyel, sem bejegyzett telephellyel nem rendelkeznek, amennyiben eleget tesznek kötelezettségeiknek, melyeket számukra előírhatnak azért, hogy az általuk nemesített fajták vizsgálatát és azok szaporításának ellenőrzését lehetővé tegyék.

(3) Az [\(1\) és \(2\) bekezdésben](#) foglalt rendelkezésekre tekintet nélkül bármely uniós tagállamnak, mely a jelen Egyezményt egy meghatározott növényteni nemzetségre vagy fajra alkalmazza, jogában áll, hogy az oltalomból származó előnyöket azon uniós tagállamok állampolgáira korlátozza, amelyek a jelen Egyezményt ugyanerre a növényteni nemzetségre vagy fajra alkalmazzák, valamint azokra a természetes és jogi személyekre, akiknek lakhelye, illetőleg amelyeknek bejegyzett telephelye ezen államokban van.

4. cikk

Az oltalomban részesítendő vagy részesíthető növényteni nemzetségek és fajok

(1) A jelen Egyezmény valamennyi növényteni nemzetségre vagy fajra alkalmazható.

(2) Az uniós tagállamok kötelezik magukat minden olyan intézkedés megtételére, amely szükséges ahhoz, hogy a jelen Egyezmény fokozatosan alkalmazható legyen minél több növényteni nemzetségre és fajra.

(3) a) Minden uniós tagállam legalább öt növényteni nemzetségre vagy fajra alkalmazza a jelen Egyezmény rendelkezéseit, mihelyt az a saját területén hatályba lép.

b) Ezt követően minden uniós tagállam további nemzetségekre vagy fajokra alkalmazza az említett előírásokat, mégpedig a jelen Egyezménynek a saját területén való hatálybalépésétől számított alábbi határidőkön belül:

(i) három éven belül összesen legalább tíz nemzetségre vagy fajra;

(ii) hat éven belül összesen legalább tizennyolc nemzetségre vagy fajra;

(iii) nyolc éven belül összesen legalább huszonnégy nemzetségre vagy fajra.

c) Ha valamely uniós tagállam egy nemzetségen vagy fajon belül a jelen Egyezmény alkalmazását a 2. cikk (2) bekezdésében előírtak szerint korlátozza, az ilyen nemzetség vagy faj az a) és b) pontok alkalmazása céljából mégis egy nemzetségnek vagy fajnak tekintendő.

(4) Minden olyan állam kérésére, melynek szándékában áll, hogy a jelen Egyezményt megerősítse, elfogadja, jóváhagyja vagy ahhoz csatlakozzék, a Tanács – ezen állam sajátos gazdasági viszonyait vagy környezeti feltételeit figyelembe véve – úgy határozhat, hogy ezen állam vonatkozásában a [\(3\) bekezdésben](#) meghatározott legkisebb számokat csökkenti vagy az ebben a bekezdésben meghatározott időtartamokat meghosszabbítja, vagy mindkét intézkedést megteszi.

(5) Bármely uniós tagállam kérésére a Tanács, figyelembe véve azokat a különleges nehézségeket, amelyekkel ezen államnak a [\(3\) bekezdés b\) pontjában](#) előírt kötelezettségek teljesítésekor szembe kell néznie, úgy határozhat, hogy a [\(3\) bekezdés b\) pontjában](#) előírt határidőket ezen állam vonatkozásában meghosszabbítja.

5. cikk

(1) A nemesítőnek megadott jog hatálya abban áll, hogy a fajta ivaros vagy ivartalan szaporítóanyagát – ilyenként – a nemesítő előzetes hozzájárulásával lehet

- kereskedelmi forgalomba hozatal céljára előállítani,
- eladásra felkínálni,
- forgalomba hozni.

Ivartalan szaporítóanyagon teljes növényeket kell érteni. A nemesítő joga a rendszerint nem szaporítási célra kereskedelmi forgalomba hozott dísznövényekre vagy azok részeire is kiterjed, amennyiben azokat dísznövények vagy vágott virágok kereskedelmi forgalombahozatal céljából való termesztéséhez szaporítóanyagként használják.

(2) A nemesítő hozzájárulását az általa megszabott feltételekhez kötheti.

(3) Nincs szükség a nemesítő hozzájárulására ahhoz, hogy a fajtát további fajták létrehozására kiindulóanyagként használják vagy ezeket a fajtákat kereskedelmi forgalomba hozzák. Abban az esetben viszont, ha egy másik fajta kereskedelmi forgalombahozatal céljából való előállításához a fajta ismételt felhasználása szükséges, a hozzájárulást ki kell kérni.

(4) Bármely uniós tagállam saját jogszabályaiban vagy a 29. cikk szerint kötött külön megállapodásokban egyes növényteni nemzetségek vagy fajok vonatkozásában az [\(1\) bekezdésben](#) meghatározottnál szélesebb körű jogot biztosíthat a nemesítőknek, amely különösen a kereskedelmi forgalomba hozott termékre terjed ki. Az az uniós tagállam, mely ilyen jogot ad, korlátozhatja ezt azon uniós tagállamok állampolgáira, mely államok azonos jogot biztosítanak, valamint olyan természetes és jogi személyekre, akiknek lakhelye, illetőleg amelyeknek bejegyzett telephelye ezen államok egyikében van.

6. cikk

Az oltalom feltételei

(1) A nemesítő a jelen Egyezményben meghatározott oltalomban az alábbi feltételek teljesítése esetén részesül:

a) A fajtának – függetlenül attól, hogy a kiindulási anyag eredete mesterséges vagy természetes – egy vagy több fontos jellemzőben határozottan megkülönböztethetőnek kell lennie valamennyi olyan más fajtától, melynek léte az oltalom igénylése időpontjában közismert. A közismertség különböző tényállások alapján állapítható meg, úgymint: már folyamatban levő termesztés vagy forgalombahozatal, a fajta már foganatosított vagy folyamatban levő bejegyzése a hivatalos fajtajegyzékbe, felvétele összehasonlító fajtagyűjteménybe, vagy pontos leírása valamely közleményben. A jellemzők, amelyek lehetővé teszik a fajta meghatározását és megkülönböztetését, legyenek pontosan felismerhetők és leírhatók.

b) Az oltalom iránti bejelentésnek valamely uniós tagállamban történő benyújtása napján nem fordulhat elő, hogy

(i) a fajtát előzőleg – vagy ha az illető állam jogszabályai úgy rendelkeznek, a benyújtást megelőző egy évnél hosszabb idő óta – a nemesítő hozzájárulásával belföldön eladásra felkínálták vagy kereskedelmi forgalomba hozták, továbbá

(ii) szőlő, erdei fa, gyümölcsfa és díszfa esetében – beleértve mindenkor azok alanyait is – a benyújtást megelőző 6 évnél hosszabb idő óta, minden más növény esetében pedig 4 évnél hosszabb idő óta a fajtát a nemesítő hozzájárulásával bármely más állam területén eladásra felkínálták vagy kereskedelmi forgalomba hozták.

Azok a fajtakísérletek, amelyek nem foglalnak magukba eladásra felkínálást vagy kereskedelmi forgalombahozatalt, nem érintik az oltalomhoz való jogot. Az a körülmény, hogy a fajta az eladásra felkínálástól vagy a kereskedelmi forgalombahozataltól eltérő módon vált közismertté, szintén nem érinti a nemesítő jogát az oltalomra.

c) A fajtának kielégítően egyneműnek kell lennie, figyelembe véve az ivaros vagy ivartalan szaporítás különös sajátosságait.

d) A fajta lényeges jellemzőinek állandóaknak kell lenniük, tehát az egymást követő ivaros vagy ivartalan szaporítások után – ha pedig a nemesítő különleges szaporítási vagy újraelőállítási ciklust határozott meg, az egyes ciklusok végén – a fajtának meg kell egyeznie a leírásban foglaltakkal.

e) A fajtát a 13. cikk rendelkezéseinek megfelelően fajtanévvel kell megjelölni.

(2) A fajtaoltalom megadását a fent felsoroltakon kívül egyéb feltételhez kötni nem szabad, feltéve, hogy a nemesítő eleget tett azon uniós tagállam hazai jogszabályaiban előírt alakiságoknak, beleértve az illetékek megfizetését is, amelyben az oltalom iránti bejelentést benyújtotta.

7. cikk

*A fajták hivatalos vizsgálata;
ideiglenes oltalom*

(1) Az oltalmat a fajtának a 6. cikkben előírt követelmények alapján történt vizsgálata után adják meg. A vizsgálatnak az egyes növénytani nemzetségekre vagy fajokra jellemzőnek kell lennie.

(2) Az egyes uniós tagállamok illetékes szervei a vizsgálat céljára bekérhetik a nemesítőtől az összes szükséges felvilágosítást, iratokat, szaporítóanyagot vagy magvakat.

(3) Minden uniós tagállam intézkedéseket hozhat annak érdekében, hogy az oltalom iránti bejelentés benyújtása és a vonatkozó határozat meghozatala közti időben a nemesítőt harmadik személyek visszaélései ellen megvédje.

8. cikk

Az oltalom időtartama

A nemesítőt megillető oltalom meghatározott időtartamra adható meg. Ez az időtartam nem lehet rövidebb, mint az oltalom megadása napjától számított 15 év. Szőlő, erdei fa, gyümölcsfa és díszfa esetében, beleértve minden esetben azok alanyait is, az oltalom időtartama nem lehet rövidebb, mint az említett időponttól számított 18 év.

9. cikk

Az oltalmazott jogok gyakorlásának korlátai

(1) A nemesítőt megillető kizárólagos jog szabad gyakorlása csak közérdekből korlátozható.

(2) Amennyiben ilyen korlátozásra a fajta széles körű elterjesztése érdekében kerül sor, az illető uniós tagállamnak minden szükséges intézkedést meg kell tennie annak biztosítására, hogy a nemesítő megfelelő díjazásban részesüljön.

10. cikk

*Az oltalmazott jogok megsemmisítése
és megszüntetése*

(1) A nemesítő jogát az egyes uniós tagállamok hazai jogszabályai rendelkezéseinek megfelelően megsemmisítik, ha megállapítást nyert, hogy a 6. cikk (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontjában előírt feltételeknek az oltalmi okirat kiadásának időpontjában ténylegesen nem tettek eleget.

(2) A nemesítő jogát megszüntetik, ha többé már nem áll módjában az illetékes szervnek olyan ivaros vagy ivartalan szaporítóanyagot rendelkezésre bocsátani, melyből a fajta az oltalom megadásának időpontjában meghatározott jellemzőknek megfelelően előállítható.

(3) A nemesítő joga megszüntethető:

a) ha felhívás ellenére az előírt határidőn belül a fajta ellenőrzéséhez szükséges ivaros vagy ivartalan szaporítóanyagot, iratokat és tájékoztatást nem bocsátja az illetékes szerv rendelkezésére vagy nem engedi meg a fajta fenntartása érdekében tett intézkedések ellenőrzését;

b) ha az előírt határidőn belül nem fizeti meg a jogainak fenntartásához szükséges illetékeket.

(4) A nemesítő joga csak a jelen cikkben említett okok miatt semmisíthető meg, illetőleg szüntethető meg.

11. cikk

*A tagállam szabad kiválasztása,
amelyben az első bejelentést benyújtják;
bejelentés más tagállamokban;
az oltalom függetlensége a különböző tagállamokban*

- (1) A nemesítő kiválaszthatja, hogy melyik uniós tagállamban kívánja benyújtani az oltalom iránti első bejelentést.
- (2) A nemesítő más uniós tagállamban is igényelheti jogának oltalmát anélkül, hogy bevéárná, míg az az uniós tagállam, melyben első bejelentését benyújtotta, az oltalmi okiratot kiadja.
- (3) A különböző uniós tagállamokban a jelen Egyezmény szerinti előnyökre jogosult természetes vagy jogi személyek által igényelt oltalom független attól az oltalomtól, melyet ugyanarra a fajtára más államokban megadtak, függetlenül attól, hogy ezek az Unió tagállamai vagy sem.

12. cikk

Elsőbbségi jog

- (1) Azt a nemesítőt, aki az uniós tagállamok egyikében az oltalom elnyerése iránt szabályszerű bejelentést nyújtott be, tizenkét havi határidőn belül elsőbbségi jog illeti meg arra, hogy bejelentését a többi uniós tagállamban megtegye. E határidő az első bejelentés benyújtása napjával kezdődik. A benyújtás napja nem számít be ebbe a határidőbe.
- (2) Az [\(1\) bekezdés](#) szerinti rendelkezések előnyeinek kiaknázása céljából a későbbi bejelentésnek tartalmaznia kell az oltalom iránti kérelmet, az első bejelentésen alapuló elsőbbségi igényt, és – háromhónapos határidőn belül – az első bejelentést tartalmazó iratok másolatát elő kell terjesztetni; ez utóbbiakat az átvevő szervnek hitelesítenie kell.
- (3) A nemesítőt az elsőbbségi határidő eltelte után négyéves határidő illeti meg, hogy abban az uniós tagállamban, ahol a [\(2\) bekezdésben](#) említett feltételek mellett az oltalom iránt bejelentést nyújtott be, az ezen állam jogszabályi rendelkezéseiben előírt kiegészítő iratokat és anyagot előterjessze. Ez az állam azonban megkövetelheti, hogy a kiegészítő iratokat és anyagot megfelelő határidőn belül benyújtsák abban az esetben, ha a bejelentést, melynek az elsőbbségét igényelték, elutasítják vagy visszavonják.
- (4) Az [\(1\) bekezdésben](#) előírt határidőn belül bekövetkezett tények, nevezetesen valamely másik bejelentés benyújtása vagy a bejelentés tárgyának nyilvánosságra hozatala vagy gyakorlatbavétele, nem szolgálhatnak alapul a fenti feltételek szerint benyújtott bejelentés kifogásolásához. E tények folytán harmadik személyek javára jog vagy személyi tulajdonjog nem keletkezhet.

13. cikk

Fajtanév

- (1) A fajtát névvel kell ellátni az általános megjelölés céljából. Mindegyik uniós tagállam biztosítja, hogy – a [\(4\) bekezdés](#) fenntartása mellett – a fajtanévként lajstromozott elnevezés vonatkozásában nem állnak fenn olyan jogok, melyek akadályoznák annak szabad használatát a fajtaival kapcsolatban, még az oltalom megszűnése után sem.
- (2) A névnek lehetővé kell tennie a fajta azonosítását. Nem állhat kizárólag számjegyekből, kivéve, ha ez kialakult gyakorlat a fajták megjelölésére. Nem lehet a fajta jellemzőinek, értékének vagy azonosságának, illetőleg a nemesítő azonosságának vonatkozásában félrevezető vagy megtévesztő. Különösen azonban különböznie kell minden olyan névtől, amely bármelyik uniós tagállamban azonos vagy közeli rokon növénytani fajhoz tartozó, már meglevő fajtát jelöl.
- (3) A fajtanevet a nemesítő a 30. cikk (1) bekezdése b) pontjában megjelölt szervnél jelenti be. Amennyiben megállapításra kerül, hogy ez a név nem felel meg a [\(2\) bekezdés](#) szerinti követelményeknek, a szerv megtagadja a lajstromozást és felhívja a nemesítőt, hogy előírt határidőn belül egy másik nevet javasoljon. A nevet az oltalmi okirat 7. cikk szerinti kiadásával egyidejűleg lajstromozzák.
- (4) Harmadik személyek korábbi jogai érintetlenek maradnak. Ha a fajtanév használatát olyan személynek, aki a [\(2\) bekezdésben](#) foglalt rendelkezések szerint annak használatára kötelezett, valamely korábbi jog alapján megtiltják, a 30. cikk (1) bekezdése b) pontjában említett szerv felhívja a nemesítőt, hogy javasoljon egy másik fajtanevet.
- (5) Az uniós tagállamokban valamely fajtát ugyanazon névvel kell bejelenteni. A 30. cikk (1) bekezdése b) pontjában említett szerv az ekként bejelentett nevet lajstromozni köteles, hacsak nem állapítja meg, hogy ez a név saját államában nem megfelelő. Ez esetben felhívhatja a nemesítőt, hogy egy másik fajtanevet javasoljon.
- (6) A 30. cikk (1) bekezdése b) pontjában említett szerv gondoskodik arról, hogy az összes többi szerv tájékoztatást kapjon a fajtanévvel kapcsolatos körülményekről, különösen a név előterjesztéséről, lajstromozásáról és törléséről. A 30. cikk (1) bekezdése